ÅRSBERÄTTELSE 2020

TILLSAMMANS GÖR VI PLATS FÖR VATTNET

Innehållsförteckning

Tillsammans gör vi plats för vattnet 2020 ... 3
Strategiska insatsområde 2020 ... 3
Kommunikation ... 4
Urval av kommunikationsgenomslag ... 4
Mässor och utställningar ... 5
Informationsmöten och föredrag ... 5
Omvärldsbevakning ... 6
Webb ... 6
Sociala medier ... 7
Kundundersökningar ... 8
Fastighetsägare ... 10
Villaägare ... 10
Bostadsrättsföreningar ... 11
Bostadsbolag och verksamhetsutövare ... 11
Samarbeten ... 13
VA SYD ... 13
Malmö stad ... 13
Lunds kommun ... 13
Forskning, universitet och högskolor samt andra intressenter ... 14
Fysiska åtgärder ... 15
Driftåtgärder ... 15
Fysiska åtgärder ... 16

Programgrupp
Kristina Hall, programledare, Ledningsnätsavdelningen
Nina Steiner, Kund och Kommunikation
Tim Delshammar, Ledningsnätsavdelningen, från 16 mars
Mikael Hölttä, Rörnätsavdelningen

Styrgrupp
Karin Fernström, Ledningsnätsavdelningen. Ordförande from augusti 2019.
Kommunikationschef, Kund och Kommunikation (person varierat under året)
Håkan Lundgren, Rörnätsavdelningen

Tillsammans gör vi plats för vattnet 2020

Satsningen *Tillsammans gör vi plats för vattnet* strävar mot att förändra synen på hanteringen av vatten i staden, både i privat och i offentlig sektor, och genom detta bidra till att minska riskerna för översvämning och nyttja det vatten vi har på ett bättre sätt. Det finns två målnivåer för satsningen; dels en kollektiv attitydförflyttning kring hur vi ser på vatten i allmänhet och i staden i synnerhet, dels individuell handling där de som bor och verkar i staden hjälper till att göra plats för vattnet på sina fastigheter.

Programmets största utveckling under 2020 har varit att även Lunds kommun blivit en del av satsningen, och med detta utökades gruppen med en person, landskapsarkitekten Tim Delshammar. En annan utveckling har varit att inte bara prata om att göra plats för vattnet, utan att även använda vattnet som en resurs. Vi vill minska vattenanvändningen och se både dagvatten och spillvatten som resurser.

Naturligtvis påverkade pandemin även *Tillsammans gör vi plats för vattnet*. Alla arrangemang och möten har skjutits upp eller ställts om till att bli digitala. Detta har gjort att vi har fått ställa om vårt sätt att kommunicera.

Efter tre års arbete har vi mätbara resultat att visa upp. Vi ser vilka satsningar som fungerat väl och vilka samarbeten vi ska odla och bygga vidare på. Vår roll som spjutspets har visat sig vara lyckosam och har tagits emot väl av både kunder, samarbetspartners och branschen.

Kopplingen till VA SYDs dagliga verksamhet är fortsatt tydlig. Satsningen är beroende av det arbete som genomförs i linjearbetet och vi arbetar tätt tillsammans med flertalet kollegor på olika avdelningar. Satsningens arbete är även en tydlig del i VA SYDs gemensamma strävan att nå de sex uppsatta målen, inte minst *Leda utvecklingen för hög vattenkvalitet till rekreation och dricksvatten år 2025* och *Inspirerat och ha aktiverat alla kunder för en bättre miljö år 2025*.

Strategiska insatsområde 2020

Under 2020 hade *Tillsammans gör vi plats för vattnet* fyra strategiska insatsområden.

Utredningar och undersökningar

Ett viktigt fokusområde under 2020 har varit att få till fler fysiska åtgärder. För att detta skulle kunna ske och för att kunna vidareutveckla programmet satsade vi på nya utredningar och undersökningar.

Fysiska åtgärder

Att visa exempel på sätt att hantera vatten är ett bra sätt att öka kunskapen och synligheten kring dagvattenhantering.

Samarbete med fastighetsbolag och verksamheter

För att kunna påverka större fastighetsägare, bolag och verksamheter måste vi skapa tydliga samarbeten och kontakter.

Beteendeförändring hos boende

Att få fler malmöbor att göra plats för vattnet på den egna fastigheten och trädgården kräver ständig kommunikation och information.

Kommunikation

Från extremt utåtriktade och mötesintensiva aktiviteter till nästan inga fysiska möten alls. Så såg 2020 ut. En del kunde ställas om till digitala aktiviteter, annat ställdes in. Helt nya projekt uppfanns istället och ersatte till viss del det som inte gick att genomföra.

Urval av kommunikationsgenomslag

Dagvattnets Dag

Den 24 september instiftade vi Dagvattnets Dag, vilken fick större genomslag än vi vågat hoppas och nu är inskriven i temadagar.se. Draghjälp från Svenskt Vatten gjorde att flera kommuner över hela landet hakade på och marknadsförde den. Även konsultfirmor som WSP anammade idén. Första men inte sista året dagen firades!

Årets person inom hållbart byggande

Vid *Sweden Green Building Awards* årliga prisutdelning i november var Kristina Hall en av tre finalister till titeln *Årets person inom hållbart byggande*. En pallplats som betyder mycket för hela VA-branschen. Finalplatsen är ett fint erkännande inte bara av Kristina, utan av att hållbar dagvattenhantering är en viktig pusselbit i att bygga ett hållbart samhälle. Den bidrar till att nå ”en kollektiv attitydförflyttning kring hur vi ser på vatten i allmänhet och i staden i synnerhet”.

Synlighet i stadsrummet

Stora, färgglada och väl synliga vepor med budskap som ”Bring on the 100-årsregn”, ”Står regnet som spön i backen är vi redo” och ”Här bygger vi om och fräschar upp ledningarna” ramade under ett halvårs tid in ett större separeringsarbete i Malmö. Lund pryddes under en vecka i september storbildsaffischer med reklam för att skörda regnvatten och få 2 500 kronor i ersättning (se bild på omslaget).

En av veporna till separeringsarbetet på Långåkersvägen i Malmö

Koppla ihop oss med trädgårdsintresserade

Ett samarbete är inlett med Weibulls/Econova om att lägga till kategorin "Årets regnskördare" till deras trädgårdstävling *Trädgårdshjältar*. Tävlingen är nationell och genomförs tillsammans med tidningen *Land* vilket gör att den når väldigt många över hela landet. I arbetet med att uppnå ”en kollektiv attitydförflyttning kring hur vi ser på vatten i allmänhet och i staden i synnerhet” är detta en klockren satsning.

Ett annat, mer lokalt samarbete med trädgårdsvärlden är ett samarrangemang med *Tusen Trädgårdar*. Planeringen är i gång tillsammans med Gunnel Carlsson, ett stort namn i trädgårdskretsar, och kommer att äga rum vår/sommar 2021.

Slutligen är vi involverade som experter och rådgivande till en ABF-kurs med arbetsnamnet ”Skörda regnvattnet” som ska genomföras till våren.

Mässor och utställningar

Hållbarhetsveckan i Lund, Cykeldagen i Lund, Bunkeflodagen, Malmö Garden Show, Limhamns hamnfestival – listan över inställa mötesplatser vi planerat och budgeterat för är ganska lång. I juni dök dock en ny möjlighet upp i form av Urban Window Gallery, ett stråk av utställningar och installationer i annars tomma skyltfönster från Folkets Park till Västra Hamnen i Malmö. VA SYD stod genom *Tillsammans gör vi plats för vattnet* bakom ett av fönstren med en konst- och ljusinstallation att uppleva utifrån gatan. En QR-kod ledde besökare till vasyd.se/platsforvattnet.

VA SYDs fönster på Södertull i Malmö, en del av Urban Window Gallery

Informationsmöten och föredrag

Efterfrågan på föredrag har såklart minskat radikalt under året. Som tur var hann vi med att hålla ett frukostföredrag för Lunds kommunkontor och en introduktions/informationsträff tillsammans med Stadsbyggnadskontoret i Lund under februari. En fortbildningsdag för lärare i samarbete med Kretseum genomfördes också.

Omvärldsbevakning

Intresset från media har varit fortsatt stort med 17 unika artiklar och cirka 30 artiklar totalt. Till den 31 augusti, sex år efter stormen Arvid, ställde vi samman ett gediget pressmaterial med insatser som VA SYD och Malmö stads olika förvaltningar gjort sedan dess. Spridningen mellan lokaltidningar, fackpress och andra intressenter (Naturskyddsföreningen, Sweco och byggahus.se till exempel) har varit stor. Ett reportage gjort av TT trycktes i en stor mängd tidningar över hela landet. Även populärkulturen hörde av sig, bland annat en författare som behövde faktaunderlag till en deckare som utspelar sig i ett översvämmat Malmö.

Webb

Den omarbetade webben har fyllts på med ytterligare material under året. Antal besökare på sidan har gått från 6 000 till nästan 28 000, mer än fyra gånger så många.

Glädjande nog blev den finalist i Publishingprisets kategori kampanjsajt, ett kvitto på att vi tänkt rätt.

Med google analytics får vi löpande insikter i bland annat var våra besökare kommer ifrån, hur många de är, vad de klickar på och hur länge de stannar på sidan. Det är tydligt att aktivitet från oss i form av utskick, Facebookinlägg eller tidningsartiklar driver trafik till webben.

Överlägset vanligaste sökordet är ”stenkista” och liknande begrepp, fem av de nio vanligaste sökningarna gällde det. Dessa insikter låg till grund för den Facebook-kampanj vi gjorde i september, se avsnittet om Facebook.

Instruktioner och produktlista

För att bättre möta behoven hos de svårnådda grupperna *verksamheter* och *flerfamiljshus* har vi tagit fram inspirerande och utförliga illustrationer med material- och utförandebeskrivning. De finns att ladda ner från webben.

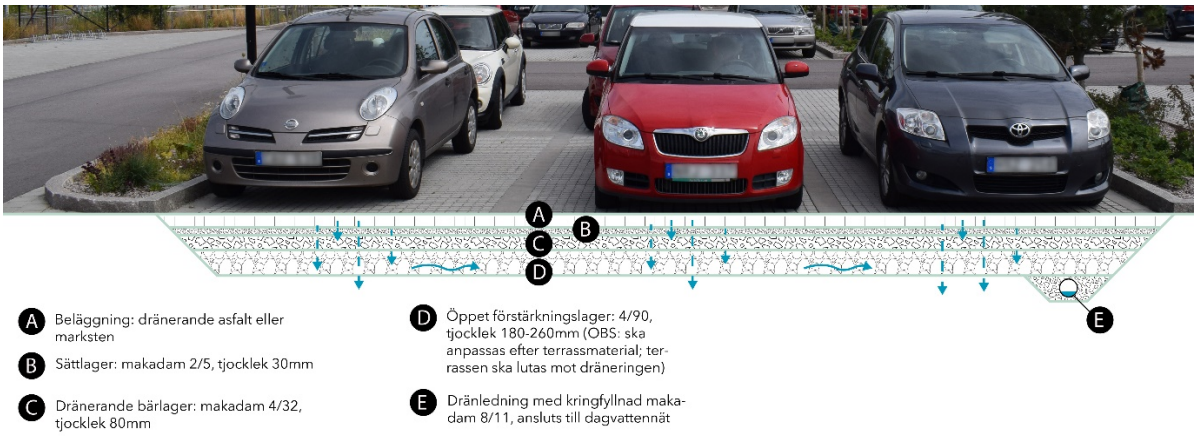

En av de specialframtagna illustrationerna (från Edge) till webben

Google Ads

Under våren testade vi att med hjälp av en extern byrå att använda oss av Google Ads. Utfallet stod dock inte i proportion till ekonomisk och tidsmässig insats.

Sociala medier

Instagram

Nästan 700 följer nu Instagramkontot @platsforvattnet. Fokus är tips och reflektioner till både privatpersoner med trädgård och landskapsarkitekter, stadsplanerare och dagvattennördar i allmänhet. VA SYDs roll som lekfull expert fungerar bra här. För andra året i rad gjorde vi en julkalender på kontot.

Filmer

Ny film med tips på olika lösningar för villaträdgården gjordes i början av sommaren och sändes i alla VA SYDs kanaler. Den publicerades också på Instagram och Facebook av Lunds kommun, Limhamns hamnfestival (Skoj på Limhamn) och Malmö Garden Show. Därutöver har vi spelat in steg-för-steg-filmer där vi visar hur man kan klä in en IBC-tank i olika material. Feel good-filmerna vi gjorde förra hösten använde vi med mycket gott resultat till en FB-kampanj under våren.

Facebook

Facebook, VA SYDs generella konto, driver mycket och kvalitativ trafik till webben, både när vi gör inlägg och betalda annonskampanjer. Under våren utlyste vi en tävling om snyggaste regnvattentunnan, den fick stort genomslag och många bidrag.

Genom att lägga ut samma information till samma målgrupp inom samma avgränsade geografiska område, men uttryckt på två olika sätt kan vi se vilken typ av budskap/tonalitet som fungerar bäst. Budskap vi testat är till exempel ”Hjälp till att minska risken för översvämning…” kontra ”Har du ont om plats i trädgården…”, se nedan.

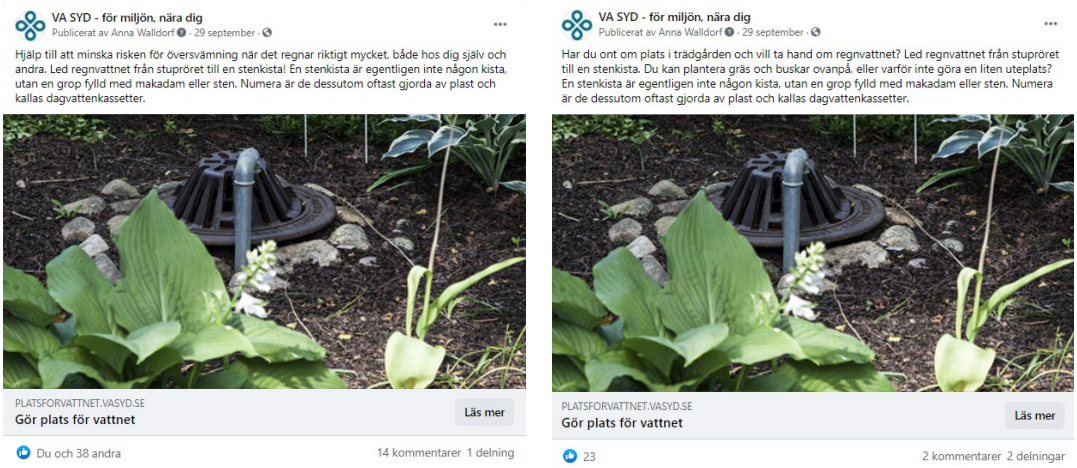

Exempel på test av olika budskap i Facebookkampanj

Kundundersökningar

Kunskaps- och attitydundersökning

Som uppföljning till den nollmätning vi gjorde i augusti 2017 genomförde vi samma undersökning igen, den här gången inkluderades även Lund. Kunskap om och attityd till våra frågor undersöktes (telefonintervjuer gjorda av upphandlad leverantör). Nedan en kort sammanfattning av resultatet.

- Kunskapen om vem som ansvarar för ledningsnätet på egna fastigheten har ökat markant bland bostadsrättsföreningar, från 63 % till 88 %.
- Andelen som inte anser sig ha behov att vidta någon åtgärd är fortsatt hög, runt 70 %, samma gäller i Lund.
- Bland de som uppger att de har tagit del av information om åtgärder för att förebygga översvämning har en majoritet, 56 % i Malmö och 52 % i Lund, tagit del av informationsutskick från VA SYD. 2017 var det endast 23 %.
- Kännedom om ekonomisk ersättning från VA SYD har bland villaägare i Malmö ökat från 12 % till 34 %. I Lund är siffran hela 51 %, trolig förklaring är det vykort som skickades ut på våren.

Enkät kring bortkoppling av stuprör

En enkät via e-post har i december skickats till dem som under 2020 fått ersättning för bortkopplade stuprör. Frågorna var identiska med dem vi skickat 2018 och 2019. Svarsfrekvensen var hög, 56 %.

På frågan ”Vad var viktigt för dig när du bestämde dig för att koppla bort stuprör(en)?” är det vanligaste svaret ”Jag vill kunna skörda regnvattnet och använda det i trädgården”. Man kunde kryssa för mer än ett svar här, också den ekonomiska ersättningen hade haft betydelse för många.

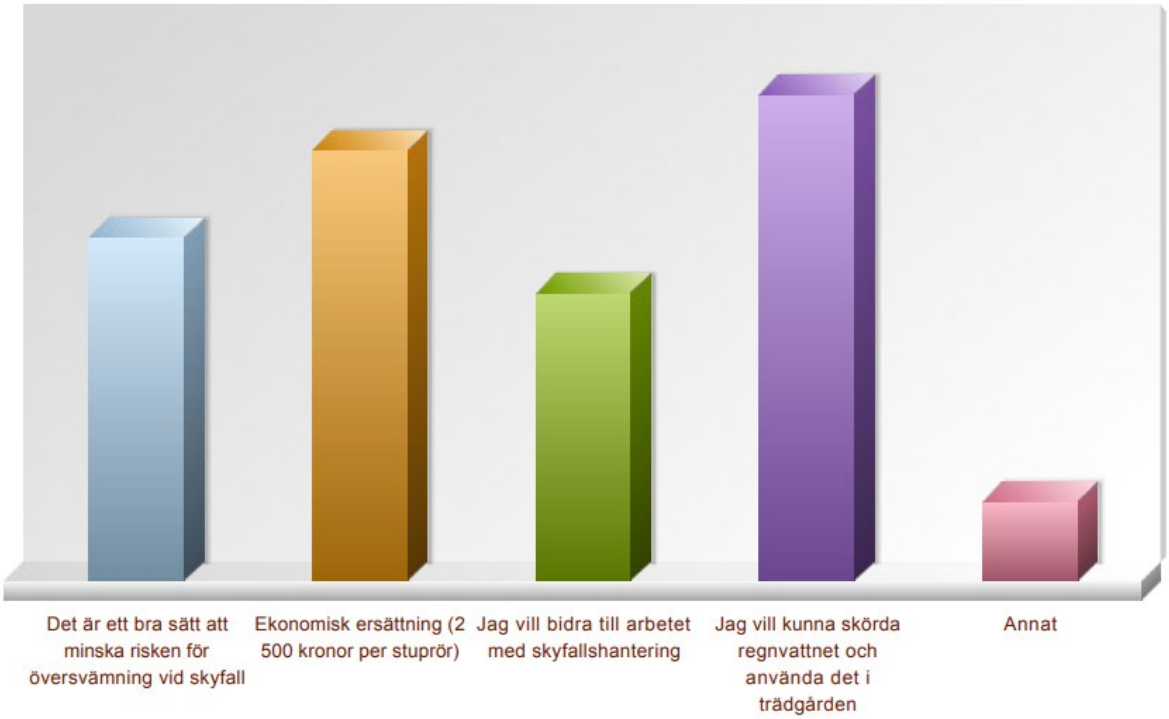

De allra flesta tyckte att det var väldigt eller ganska enkelt att utföra arbetet. Ingen tyckte att det var väldigt svårt. Bland kommentarer i fritextfältet finns till exempel:

”Jag uppskattar det miljöarbete som pågår inom VA SYD och att vi som medborgare involveras. Bra med de tips som finns på hemsidan och den presentation jag deltog i.”

”Fungerar väl och får regnvatten till min trädgård. Alla som kan bör göra detta!”

”Helt suveränt miljömässigt.”

”Bra med informationen och det ekonomiska bidraget som fått flera att koppla bort stuprören. Skylten vid min uppfart har också väckt intresse för saken och många i min bekantskapskrets och på min gata har anammat idén.”

Flera önskade fler och bättre produkter på marknaden, både vad gäller estetik och praktiska aspekter.

Fastighetsägare

Villaägare

Alla arrangemang och mässor där vi vanligtvis träffar villaägare ställdes in 2020. Det har heller inte varit läge att hålla fysiska möten och träffar. En stor del av kommunikationen med villaägare har därför skett via sociala medier (se ovan) och kundutskick.

I maj skickade vi ut ett vykort till alla villaägare inom verksamhetsområdet i Lunds kommun. Vykortet informerade om fördelarna med att ta hand om vattnet i trädgården och om ersättning för bortkopplade stuprör. Gensvaret på utskicket blev stort, med en rejäl peak av frågor och ansökningar som följd.

Vykortet som alla villaägare i Lund fick under våren.

Sedan i mars görs alla besiktningar av bortkopplade stuprör enbart genom att en ansökan skickas in, tillsammans med foton och ritning som visar vilka stuprör som är bortkopplade.

I mars hölls ett möte med villa/radhusägare i Kobjer i Lund, ordnat av Amanda Ericsson och Ricky Mericanto på Ledningsnätsavdelningen tillsammans med *Tillsammans gör vi plats för vattnet*. Ett röktest för att hitta källor till en stor mängd tillskottsvatten i ledningarna i området hade visat ungefär 30 % felkopplade stuprör. Man fann också brister på VA SYDs ledningar. Individuellt utformade inbjudningar utifrån varje villaägares status på ledningsnätet togs fram. Mötet informerade om resultatet, vad det innebar för de enskilda villaägarna, planerade åtgärder från VA SYDs sida och förslag på åtgärder som de kan göra själv. Uppslutningen var god, och de flesta var nöjda med svaren de fick. Ett utmärkt exempel på hur olika funktioner inom VA SYD samarbetar och kompletterar varandra.

Bostadsrättsföreningar

Vi har fortsatt med rådgivning till bostadsrättsföreningar och har under året fått kontakt med flertalet nya föreningar och fortsatt vårt samarbete med några av dem vi haft kontakt med under 2019. Det är fortfarande väldigt uppskattat att vi erbjuder en tjänst där bostadsrättsföreningar kan få personlig hjälp med vad de kan och behöver göra på den egna fastigheten. Vetskapen om att vi erbjuder rådgivningen är dock fortfarande låg, vi behöver satsa på ännu mer information direkt till styrelsemedlemmarna i bostadsrättsföreningar. Under senhösten har ett vykort riktat till bostadsrättsföreningar tagits fram, detta ska skickas ut i början av 2021.

I våra möten med föreningar är det tydligt att kunskapen kring åtgärder är relativt låg. Vi har därför tagit fram illustrationsritningar på olika typer av åtgärder för att föreningar lättare ska kunna se vad de kan göra och ha som underlag när de pratar med entreprenörer. Dessa finns fritt tillgängligt på webbsidan, bild under rubriken webb. Vi har även påbörjat en produktlista som ska ligga på webben. På grund av Coronaläget gjorde vi inga aktiva kommunikationsaktiviteter riktade till bostadsrättsföreningar. VA SYDs policy att inte besöka kunder låg till grund.

Vi har även varit i kontakt med en del entreprenörer som gör arbeten åt bostadsrättsföreningar och hyresfastigheter för att informera dem och se om vi kan skapa samarbeten. Också till dessa har vi tagit fram ett riktat vykort som ska skickas i början av 2021.

Säsongsanpassad information kring både förebyggande arbete och underhåll går ut löpande i VA SYDs digitala nyhetsbrev till fastighetsskötare och liknande funktioner hos både hyresfastigheter och bostadsrätter.

Bostadsbolag och verksamhetsutövare

Det är fortfarande svårt att nå större fastighetsägare och verksamhetsutövare. De saknar ofta incitament för att göra åtgärder på befintliga fastigheter, i synnerhet om de inte själv drabbats av översvämning. Vi fortsätter därför att fokusera på exploatörer under detaljplaneskedet, de kommunala fastighetsägarna och fastighetsägare som står inför större ombyggnationer.

Under 2020 har vi både fortsatt kontakt med bostadsbolag som vi samarbetat med under 2019, men det har även tillkommit ett antal nya partners. Bland de olika fastighetsägarna finns både kommunala intressenter som Lundafastigheter och LKF, men också privata som BoKlok och Akademiska Hus. Inte minst har intresset ökat i spjutspetsområdena Sege Park i Malmö och Brunnshög i Lund. I dessa områden samarbetar vi med forskningsprojektet REWAISE.

Tillsammans med Akademiska Hus har vi tagit fram ett antal åtgärder som kan genomföras på campus, med fokus kring LTH. Åtgärderna innefattar både enkla åtgärder för att ta hand om vatten från stuprör men även skyddsåtgärder vid skyfall.

Skolor

Tillsammans med Lundafastigheter och Markentreprenad i Lund har vi genomfört två åtgärder på skolor. Backaskolan har fått låna en regnvattentunna och på Fäladsskolan höll Naturskolan en workshop kring vatten på skolgårdar, där VA SYDs pedagogiska verksamhet Kretseum också var en part. Workshopen innehöll både föredrag, bland annat från Göteborgs projekt *Världens bästa skola när det regnar* och praktiskt arbete i form av byggnationen av en regnbädd.

Anläggande av en regnbädd på Fäladsskolan i Lund.

Samarbeten

Hela *Tillsammans gör vi plats för vattnet*-satsningen utgår från ett nära samarbete med resten av organisationen på VA SYD samt Malmö stad och Lunds kommun. Nedan listas några specifika samarbeten förutom den löpande kontakt som finns kontinuerligt.

VA SYD

Under året har vi medverkat, tillsammans med våra kollegor, i ett antal detaljplaner för att stötta i frågor kring skyfallshantering och samarbete med fastighetsägare.

Vi har varit med på möten tillsammans med VA-projekt för att uppmärksamma hur vissa av VA SYDs projekt eventuellt kan utvecklas till att även hantera frågor inom skyfall, dagvatten och åtgärder på kvartersmark.

Medlemmar från projektgruppen finns med i VA SYDs projektgrupp för Storstadspaketet.

Ett samarbete pågår med kollegor som arbetar med mätning på självfallsnätet.

I samarbete med avfallsavdelningen har en regnbäddskruka installerats på ReTuren, återvinningshuset på kvarteret Spårvägen i Malmö.

Under hösten utlyste vi en ”dagvatten-challenge” på intranätet till våra kollegor, där vi utmanar VA SYDs fastigheter till att ta hand om dagvatten på ett hållbart sätt. Detta kommer vi att arbeta vidare med under 2021.

Malmö stad

Varje månad träffas den förvaltningsövergripande skyfallssamordningsgruppen, där *Tillsammans gör vi plats för vattnet* ingår. Där diskuteras alla frågor rörande skyfallsarbetet i kommunen. Som komplement till gruppen finns även en kommunikationsgrupp kring skyfallsfrågor, denna leds av VA SYD. Från och med år 2020 övergick samordningsansvaret för skyfallsgruppen från Miljöförvaltningen till Fastighets- och Gatukontoret.

Tillsammans med skyfallssamordningsgruppen arrangerades en välbesökt ”Snacka med macka”-föreläsning digitalt för alla intresserade tjänstepersoner på förvaltningarna. För att efteråt fånga upp det stora intresset och behovet av ett forum att ställa frågor i skapades Teams-grupp i ämnet. Där kan alla ställa frågor och svara varandra. Ungefär var sjätte vecka hålls en frågestund live där frågor besvaras av experter från varje förvaltning. Stort deltagande och engagemang!

Det finns ett pågående samarbete med Malmö stad kring arbetet med Sofielund och NGBG. Projektet Grönare Möllan har även varit ett lyckats samarbetsprojekt, läs mer under fysiska åtgärder.

Medlemmar från projektgruppen finns med i VA SYDs projektgrupp för Storstadspaketet.

Lunds kommun

För att informera om satsningen hölls ett antal informationsmöten tillsammans med Lunds kommun i början på våren. Ett antal gånger per år träffas även den förvaltningsövergripande dagvattengruppen som diskuterar frågor rörande dagvatten- och skyfallshantering.

Tillsammans med Markentreprenad har det tagits fram en kostnadskalkyl för enkla åtgärder, till exempel sänkning av kantsten, på allmän platsmark.

Ett flertal mindre enkla åtgärder på allmän platsmark har lokaliserats tillsammans med Lunds kommun och redovisats för tekniska förvaltningen. Förhoppningar är att några av dessa ska genomföras 2021.

Stockholm och Göteborg

Utbytet med Både Rain Gothenburg och Kretslopp & Vatten i Göteborg samt Stockholm Vatten & avlopp har fortsatt under året. Det är ett informellt och givande kunskaps- och inspirationsutbyte där möten styrs utifrån aktuella händelser och behov.

Forskning, universitet och högskolor samt andra intressenter

Som ett sätt att driva på marknaden för produkter inom området har *Tillsammans gör vi plats för vattnet* tillsammans med Lunds kommun, LKF och BoKlok haft ett samarbete med Ingvar Kamprads Design Center (IKDC). Masterstudenter har i en av sina kurser fått arbeta med uppgiften ”rainwater harvesting”. Samarbetet resulterade i sju olika lösningar. Två av dem har vi valt att ha ett fortsatt samarbete med, ett som kommer att göras som ett examensarbete tillsammans med oss, LKF och BoKlok och ett som drivs som ett separat projekt tillsammans med oss. Båda undersöker och tar fram prototyper på möjliga nya lösningar som på sikt förhoppningsvis kan komma att kommersialiseras.

Under året har vi varit handledare för två examensarbeten: *Incitament för hyresvärdar* och *Hårdgjorda ytor hos villaägare*. Arbetet kring *Hårdgjorda ytor hos villaägare* har fått en hel del uppmärksamhet i media. Utöver dessa har vi blivit intervjuade av flertalet studenter och forskare.

Föreläsningar har genomförts (mestadels digitalt) på Lunds tekniska Högskola, IKDC, Malmö Universitet och SLU Alnarp.

Vi är involverade i ett antal forskningsprojekt som experter eller bollplank. Bland annat REWAISE, Malmö Stads *Testbed för grönblå lösningar* (Vinnova Testbed) samt SVU-projektet kring kravställning på kvartersmark. I forskningsprojektet *Visual Water* vid Linköpings Universitet i samarbete med SMHI bidrog vi till deras kunskapsbank med en film där vi berättar om vårt arbete.

Höstens planerade föreläsning tillsammans med Naturskyddsföreningen i Lund ställdes in och har ersatts med en planerad cykelrundtur på tema dagvatten under våren.

Ett ständigt samarbete pågår med Gröna Tak institutet.

Fysiska åtgärder

Driftåtgärder

Uppföljning av Kulladal

Under 2018/2019 upptäcktes stora mängder dräneringsvatten i spillvattenledningarna kring Kulladal, vid Per Albin Hanssons hem. För att minska detta inläckage strumpades alla spillvattenledningar och nedstigningsbrunnar under 2019. Dagvattenledningarna lämnades ”otäta” och nedstigningsbrunnarna perforerades i delen över bottenkaret för att dränera ut grundvattnet som tidigare gått i spillvattenledningen. Visuell kontroll visar att det rinner mycket vatten i dagvattenledningarna vid torrt väder, istället för i spillvattenledningarna. Uppföljning kommer att göras via flödesmätning. I förlängningen bör vattnet kunnat användas på samma sätt som vid Djupadal, i en dagvattenkiosk om det finns intresse och möjlighet. Fortsatta flödesmätningar och undersökningar måste i så fall göras.

Spolning och filmning

Spolning och filmning under 2020 har fokuserats kring tre olika områden.

I Söderkulla har 17 000 meter spillvatten- och dagvattenledningar spolats, 14 000 meter har filmats. 400 serviser har spolats och filmats. Över 800 ton sediment har tagits upp ur ledningsnätet. Filmning visar på väldigt mycket inläckande vatten, både i spillvatten- och dagvattenledningar. Arbete med spolning och filmning av 11 000 meter spillvatten- och dagvattenledningar i Bergdala pågår, undersökning pågår även vid Högaholm. Nästa etapp blir Lindängen mot Almik och Vårsången. Mycket av det tillskottsvattnet kommer från detta stråk. Kontroller är gjorda för att utesluta att vattnet kommer från en vattenläcka.

Vid Östra och Södra promenaden, Drottninggatan och Fredriksbergsgatan har spillvattenledningar filmats. Dessa visar stora mängder inläckande vatten från kanalen, vilket även bekräftas av kloridmätningar. 140 ton sediment har tagits upp ur ledningsnätet.

Klagshamnsverket får stora mängder vatten med höga kloridhalter vilket tyder på inträngande havsvatten i ledningsnätet. Temperaturmätning har gjorts i 1200-spillvattenledningen längs Strandängarna, mellan Hyllie Kyrkoväg och Klagshamnsverket. Temperaturen sjunker längs hela sträckan. Mätningarna gjordes i februari vid västliga vindar då det var mycket vatten på Strandängarna. Det stora flödet i 1200-ledningen gör det näst intill omöjligt att filma ledningen. Stora mängder havsvatten verkar även komma söderifrån, från Vellinge. Temperaturmätningar gjordes även i spillvattenledningsnätet i bostadsområdet kring Södra vägen. Spillvattnet hade vid tillfället samma temperatur som havsvattnet (februari månad). 4 000 meter spillvattenledningar har även filmats. Havsvatten går antagligen in via dagvattenutloppen och läcker sedan över i spillvattenledningarna. Vatten kommer även in i skarvar och serviser. Fortsatta undersökningar pågår.

Resultat från filmning och undersökning skickas vidare till olika delar av linjeorganisationen.

Fysiska åtgärder

Grönare Möllan

Malmö Stad arbetar med projektet *Grönare Möllan.* Det innebär att cirka 150 träd ska planteras längs gator, på torgplatser och i parker på Möllevången, ett av de områden i Malmö som har minst antal träd. 35 stycken av gatuträden som planteras kommer att stå i en växtbädd som gör att de kan ta emot och magasinera vatten. Från början var tanken att träden endast skulle ta emot vatten från gatorna, men genom vårt samarbete kommer nästan alla fastighetsägarna som har stuprör vid trädplanteringarna leda ut sitt takvatten till växtbäddarna via ränndalar. Detta är en fantastisk möjlighet att testa hur detta fungerar i praktiken. Arbetet är i stort sett klart innan årsskiftet.

Simrishamnsgatan under pågående arbete och visionsbild av hur det ska blir inom Grönare Möllan.

Dagvattenkiosker

Idag används stora mängder dricksvatten vid till exempelvis bevattning, spolning och klottersanering. Samtidigt finns det stora mängder outnyttjat dag- och grundvatten i ledningsnätet. Ett av dessa ställen är Djupadal, där projektering av en dagvattenkiosk pågår. Här ska det vara möjligt för kommunen att hämta vatten för bevattning av stadens träd och växter. Eventuellt ska även VA SYDs spolbilar kunna hämta vattnen utanför bevattningssäsongen. Ytterligare en dagvattenkiosk håller på att anläggas vid dammen i Kunskapsparken, inom ramen för Brunnshögsprojektet.

Vi renar, kvalitetssäkrar och levererar dricksvatten och tar hand om det som spolas ner i våra avlopp för att vårda hav och vattendrag. Vi hanterar skyfall genom att skapa kreativa lösningar för vattnets väg och samlar in avfall och matrester för återvinning och återbruk. Vi motiverar och inspirerar våra kunder till att göra smarta miljöval.

Tillsammans gör vi plats för vattnet är VA SYDs satsning för att uppnå målen i Skyfallsplan för Malmö. Den syftar till att öka motståndskraften i ledningsnätet vid skyfall och minska risken för materiella och personella skador. Arbetet bedrivs i samarbete med Malmö stad.

Kundservice 040-635 10 00
kund@vasyd.se
vasyd.se